

**ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE
WOJEWODY MAZOWIECKIEGO**

z dnia 9 listopada 2017 r.
w sprawie nadania nazwy ulicy

Na podstawie art. 6 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. poz. 744 oraz z 2017 r. poz. 1389) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zmienia się dotychczasową nazwę ulicy położonej w m.st. Warszawie ze Stanisława Wrońskiego na Anny Walentynowicz.

§ 2. Wykonanie zarządzenia powierza się Prezydentowi m.st. Warszawy.

§ 3. Zarządzenie podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego i wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Uzasadnienie

W dniu 2 września 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. poz. 744), zwana dalej „ustawą”. Ustawa została zmieniona ustawą z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. poz. 1389).

Zgodnie z brzmieniem art. 6 ust. 1 ustawy, obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób, właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego zmienia w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Stosownie do art. 1 ust. 2 ustawy za propagujące komunizm uważa się także nazwy odwołujące się do osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących represyjny, autorytarny i niesuwerenny system władzy w Polsce w latach 1944-1989.

Na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy w przypadku niewykonania obowiązku przez właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego, wojewoda wydaje zarządzenie zastępcze, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1 ustawy w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin na podjęcie działań przez organ jednostki samorządu terytorialnego.

Rada m. st. Warszawy nie wykonała ustawowego obowiązku i nie dokonała zmiany nazwy ulicy Stanisława Wrońskiego. Wojewoda zwrócił się, w trybie art. 6 ust. 3 ustawy, do Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu o wydanie opinii potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy z art. 1. Na mocy art. 6 ust. 3 w związku z art. 2 ust. 3 ustawy oczekiwanie na opinię wstrzymuje bieg terminu na wydanie zarządzenia zastępczego. Opinia IPN wpłynęła do

organu nadzoru w dniu 9 listopada 2017 r. (pismo z dnia 9 listopada 2017 r. znak: BUW-940-229(2)/17).

W ocenie Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nazwa Stanisława Wrońskiego wypełnia normę art. 1 ustawy.

Stanisław Wroński (ur. 17 czerwca 1916 r. w Sielcu w pow. Jędrzejów, zm. 13 listopada 2003 r. w Warszawie) – historyk, działacz komunistyczny i państwowy w okresie PRL, minister kultury i sztuki w latach 1971–1974, przewodniczący Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej w latach 1980–1987.

Ukończył studia w Szkole Partyjnej przy KC PZPR (1951), w Instytucie Nauk Społecznych przy KC PZPR (1953 r.) oraz na UW (1957 r.). Od 1944 r. członek PPR, następnie (od 1948 r.) członek PZPR.

W latach 30-tych działacz ruchu młodzieży komunistycznej, podczas II wojny światowej uczestnik ruchu oporu na terenie Polski, Białorusi, Ukrainy i Słowacji (Brygada Partyzancka im. A. Newskiego, którą dowodził Wiktor Karasiow – jednostka frontowa NKWD). W latach 1946–1949 sekretarz generalny Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej (TPPR). W latach 1951–1956 był wykładowcą w Szkole Partyjnej przy KC PZPR i w Instytucie Nauk Społecznych przy KC PZPR. W latach 1957–1963 pracownik naukowy PAN oraz Wojskowego Instytutu Historycznego. W latach 1963–1971 prezes i redaktor naczelny Spółdzielni Wydawniczej "Książka i Wiedza".

W latach 1964–1968 zastępca członka Komitetu Centralnego PZPR, w latach 1968–1980 członek KC. W latach 1971–1974 minister kultury i sztuki, w 1974 r. minister bez teki (od lutego do czerwca). W latach 1974–1987 redaktor naczelny i członek Rady Redakcyjnej organu teoretycznego i politycznego KC PZPR "Nowe Drogi". W latach 1974–1985 członek Rady Państwa. W latach 1969–1985 poseł na Sejm PRL V, VI, VII i VIII kadencji.

W latach 1972–1980 prezes Zarządu Głównego Związku Bojowników o Wolność i Demokrację, od 1974 r. członek Prezydium ZG, a w latach 1980–1987 przewodniczący Zarządu Głównego Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej. Członek Rady Krajowej PRON w 1983 r. Od 1987 r. przedstawiciel PZPR w redakcji miesięcznika "Problemy Pokoju i Socjalizmu" (w Pradze).

Stosownie do brzmienia art. 1 i 6 ust. 1 ustawy wskazać należy, że podstawowym jej założeniem było skuteczne wyeliminowanie z przestrzeni publicznej nazw propagujących symbole ustrojów totalitarnych, przy poszanowaniu miejsc pochówku, grobów i cmentarzy, a także własności prywatnej. Przedsięwzięcie zmiany nazw jest jednym z elementów polityki historycznej, jako kategorii historii służącej kształtowaniu świadomości historycznej społeczeństwa, w tym świadomości gospodarczej i terytorialnej oraz wzmocnieniu publicznego dyskursu o przeszłości w kierunku pielęgnowania więzi narodowych niezależnie od bieżącej polityki państwa. Polityka historyczna dotyczy interpretacji faktów, bytów i zdarzeń oraz jest rozpatrywana w kategoriach racji stanu społeczeństwa i narodu, jako element mający charakter długofalowy i stanowiący fundament państwa.

Na mocy art. 6 ust. 2 i 3 ustawy organ nadzoru jest zatem zobligowany do wydania zarządzenia zastępczego dokonującego zmiany nazwy z ulicy Stanisława Wrońskiego na ulicę Anny Walentynowicz.

Anna Walentynowicz (1929 - 2010) – urodzona w ukraińskiej rodzinie, polska działaczka społeczna, opozycjonistka w PRL, działaczka Wolnych Związków Zawodowych, współzałożycielka NSZZ „Solidarność”. Dama Orderu Orła Białego. Podczas robotniczego protestu w grudniu 1970 r. Anna Walentynowicz przygotowywała strajkującym posiłki.

W 1978 r. została jedną ze współzałożycieli Wolnych Związków Zawodowych. W stanie wojennym w PRL internowana, po rozbiciu siłą strajku w Stoczni Gdańskiej. Była inicjatorką protestu głodowego po zabójstwie ks. Jerzego Popiełuszki. Anna Walentynowicz zginęła w katastrofie polskiego samolotu w Smoleńsku.

Na podstawie art. 5 ustawy pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat, zaś zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego. Termin wejścia w życie zarządzenia, ze względu na ważny interes państwa i przytoczoną wyżej argumentację, dotyczącą podstawowych założeń ustawy, oraz z uwagi na beczynność Miasta w zakresie zmiany nazwy, czyni zadość zasadom demokratycznego państwa prawnego, o których mowa w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1523).

Jednocześnie, na podstawie art. 6 ust. 4 i art. 3 ust. 4 ustawy w związku z art. 98 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875), pouczam, że na zarządzenie zastępcze Miastu przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od dnia doręczenia, wnoszona za pośrednictwem organu, który skarżone zarządzenie wydał.

WOJEWODA MAZOWIECKI

Zdzisław Sipiera

